

אימהות ופמיניזם

Motherhood and Feminism

מספר קורס: 27-909-01

שם המרצה: ד"ר ענת הרבסט-דבי

סוג הקורס: הרצאה

היקף שעות: 2 ש"ס

סמסטר: א'

שנת לימודים: תשפ"ג

<http://lemida.biu.ac.il>

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס ותוצרי למידה:

מטרת הקורס –

הכרת תיאוריות מגוונות בתחום של אימהות דרך משקפיים מגדריות. הקורס מבקש להעניק לסטודנטיות כלים לניתוח סוגיות מרכזיות בתחומי המחקר על אימהות.

תוצרי למידה –

1. להכיר תיאוריות מרכזיות בתחום המחקר על אימהות ולעסוק בסוגיות של יחסי כוח ומבנה מעמדי הן בהקשר הישראלי והן בהקשר ההשוואתי.
2. להקנות כלים שיאפשרו לסטודנטים/יות למקד את מיקום מחקרם/ן בשדה התיאורטי העוסק בסוגיות אלו. הסטודנטים/יות ילמדו לנתח חקרי מקרה הקשורים בתיאוריות שיילמדו בקורס.
3. להעמיק מיומנויות של כתיבה וניתוח ביקורתיים.
4. להעניק כלים שיחזקו יכולת מחקר עצמאית.
5. למפות מסגרות מושגיות ומודלים תיאורטיים בתחום הנלמד.

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים:

הקורס יתמקד בפניה המורכבים של האִמהות, הן במרחב האישי עבור האימהות עצמן והן במרחב הציבורי. בין היתר נדון בהשלכות האִמהות על אופניי חיים של נשים במעמדות שונים. כמו כן נעסוק בשאלות הקשורות באִמהות בזירה הציבורית. הדגש יושם על ישראל כמרחב בו האִמהות היא מוסד חברתי ייחודי בזירה הציבורית.

מהלך השיעורים:

השיעורים יהיו מלווים בהוראה באמצעות מצגות. הקורס יתחלק לארבעה אשכולות מרכזיים: הראשון, הבניית מודל אִמהי ראוי – הצטלבויות של מיקומי שוליים, השני הבניית האם ה"ראויה" בספר החוקים הישראלי: השלישי, יעסוק במדיניות חברתית ופוליטיקה מטרנליסטית והרביעי יעסוק בטיפול, תעסוקה בשכר וכלכלה מוסרית.

הבניית מודל אִמהי ראוי – הצטלבויות של מיקומי שוליים:

שיעור 1

סטולר-ליס, שחלב, 2003. 'כך אגדל תינוק ציוני: הבניית התינוק והאם הארץ-ישראלים באמצעות ספרי הדרכה להורים', **עיונים בתקומת ישראל**, 13, עמ' 277-293.

שיעור 2

Collins, Patricia, Hill. 2006. Will the "Real" Mother Please Stand Up? Race, Class, and American National Family Planning. In P. H. Collins, *From Black Power to Hip Hop: Racism, Nationalism, and Feminism* (pp. 55-72). Philadelphia: Temple University Press.

שיעור 3

מרגלית-שטרן, בת-שבע, 2011. 'בין 'חוק הטבע' ל'דין התנועה' אימהות ואל-אימהות בחברה הציונית בארץ-ישראל (1920-1945)', **עיונים בתקומת ישראל**, עמ' 170-197.

הבניית האם ה"ראויה" בספר החוקים הישראלי:

שיעור 4

ברקוביץ', ניצה, 2001. אזרחות ואימהות: מעמדן של הנשים בישראל. בתוך: י' פלד וע' אופיר (עורכים), **ישראל: מחברה מגויסת לחברה אזרחית** (עמ' 243-206). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

שיעור 5

הרבסט, ענת, 2011. 'זוהי הגנה של המדינה על האישה ועל הילדים': חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, **עיונים בתקומת ישראל: מגדר בישראל**, עמ' 651–681.

שיעור 6

Ajzenstadt, Mimi, 2009, Moral Panic and Neo-Liberalism: The Case of Single Mothers on Welfare in Israel, *British Journal of Criminology* 49(1) 68-74.

שיעור 7

דונת, אורנה, 2010. פרו-נטליזם סדוק: נרטיבים של הולדה ואי-הולדה בישראל. **סוציולוגיה ישראלית**. יא'(2) 436-417.

מדיניות חברתית ופוליטיקה מטרנליסטית:

שיעור 8

Plant, Rebecca J. and Marian Van der Klein, 2012. 'Introduction: A New Generation of Scholars on Maternalism', in: Marian Van der Klein, Rebecca J. Plant, Nichole Sanders and Lori R. Weintrob, *Maternalism Reconsidered: Motherhood, Welfare and Social Policy in the Twentieth Century*, Berghahn, New York.

שיעור 9

Skocpol, Theda, 1992. *Protecting Soldiers and Mothers: The Political Origins of Social Policy in the United States*, The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge – Massachusetts – London. pp. 102-150.

שיעור 10

Michel, Sonya, 2012. 'Beyond Maternalism', in Marian van der Klein, Rebecca J. Plant, Nichole Sanders and Lori R. Weintrob (eds.), *Maternalism Reconsidered: Motherhood, Welfare and Social Policy in the Twentieth Century*, Berghahn, New-York-Oxford, pp. 22-37.

טיפול, תעסוקה בשכר וכלכלה מוסרית

שיעור 11

Christopher, Karen, 2012. Extensive Mothering: Employed Mothers' Construction of the Good Mother. *Gender and Society*, 26(1), 73-96.

שיעור 12

Manoogian, M. Margaret., Jurich, Joan., Sano, Yoshie., & Ko, L. Jo-Lien, 2015. "My kids are more important than money": Parenting expectations and commitment among Appalachian low-income mothers. *Journal of Family Issues*, 36(3), 326-350.

שיעור 13

Hennessy, Judith, 2009. Morality and work-family conflict in the lives of poor and low-income women. *The Sociological Quarterly*, 50(4), 557-580.

שיעור 14

Dodson, Lisa, 2013. Stereotyping low-wage mothers who have work and family conflicts. *Journal of Social Issues*, 69(2), 257-278.

ג. דרישות קדם:

אין.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

קריאת מאמרי החובה

במהלך הסמסטר הסטודנטים ידרשו להגיש מטלת אמצע.

בסוף הקורס תינתן מטלה מסכמת.

בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מדי שיעור. תלמיד שייעדר מעל שתי הרצאות ללא סיבה מוצדקת לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת או להגיש עבודה, ולא יקבל ציון בקורס.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

במהלך הסמסטר תינתן מטלת ביניים שהציון עבורה יהווה 20% מציון הקורס.

בסוף הקורס תינתן מטלה מסכמת שהציון עבורה יהווה 80% מציון הקורס.

ו. ביבליוגרפיה:

כמפורט במהלך השיעורים בסעיף ב'.

ז. שם הקורס באנגלית:

Motherhood and Feminism